

ԱՆՅԱՅՏ ԳԱՒԱՌՆԵՐ

ՀԻՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

ՅԱՌԱԶԱԲ ԱՆ

Ղուկաս Խնճիճեանի «Ստորագրութիւն Հին Հայաստանեայց» գործից շատ յետոյ անցեալ դարի վերջերում և այս դարի սկզբում հրատարակուած Ղ. Ալիշանի Շիրակ, Այրարատ և Սիսական, Մարքուարտի Eransahr, Մարտին Հարամանի Bohtan, Հ. Մոնտցկայի «Մեծ Հայոց երկիրները յոյն և հռովմայեցի մատենագիրներու քով»¹ և մանաւանդ հայագէտ Հ. Հիւրշմանի «Հին Հայոց տեղւոյ անունները»² ընտիր և հոյակապ երկերից յետոյ Հին Հայաս-

1. Die Landschaften Gross-Armeniens bei griechischen und römischen Schriftstellern. Von Dr. H. Montzka K. K. Professor. Separatabdruck aus den 28. und 29. Jahresberschte des öffentlichen Untergymnasiums in der Josefstadt, Buchfeldgasse № 4, in Wien 1904, in Selbstverlag des Verfassers, 19+27:—Այս աշխատութեան հայերէն համառոտ թարգմանութիւնը հրատարակուեց Վիեննայի Մխիթարեան Հայրց «Հանդէս Ամսօրեայ» զիտական ամսագրում 1907, էջ 9—14, 301—303 և 1911, էջ 31—37.

2. Die altarmenischen Ortsnamen. Mit Beiträgen zur historischen Topographie Armeniens und einer Karte von Heinrich Hübschmann. Sonderabdruck aus dem 16. Bande der Indogermanischen forschungen von K. Brugmann und W. Streitberg. Strassburg 1904:—Հայերէն թարգմանուած Վիեննայի Մխիթարեանց «Հանդէս Ամսօրեայ» 1904 էջ 289—304, 372—379, 1905, էջ 27—28, 53—63, 79—92, 122—127, 186—189, 245—252, 299—308, 376—382, 1906, էջ 7—8, 79—86, 153—158, 187—191, 221—223, 248—250, 310—318, 361—366, 1907, էջ 14—16, 54—60, 177—182, 211—212.

տանի աշխարհագրութեան ուսումնասիրութիւնն այնքան առաջ է դնացել, որ մեր այս փոքրիկ աշխատութեան վերնագիրը տարօրինակ պիտի թուի:

Սակայն մենք ևս հիմնուելով միևնոյն յատկապէս հայ հեղինակների ցուցմունքների վերայ՝ հարաւոր ենք համարում մեր կողմից վերոյիշեալ ինչպէս և այլ հեղինակների մանաւանդ Հիւրշմանին յայտնի աշխարհներից մէկի և միւսի տեղը աւելի ճշտել և անյայտները յայտնի կացուցանել, որով այս գործը կըլինի մի նպատակին հայաստանի աշխարհագրութեան, մասամբ և պատմութեան:

24 սեպտեմբերի 1911. Վաղարշապատ:

Ա.

ԼՓՆԱՅ ԵՒ ԺԱՌԳԵԻՅ ԼՇԽԱՐՀ

Եղիշէի յիշած աշխարհների երկու ցանկը, Լփնաց աշխարհ, Հայաստանի հիւսիսում Ծովդէացիք և հարաւում Ծաւդէացւոց աշխարհ, որ Ազաթանդեղոսի յիշատակածն է:

Մեր այս աշխատութեան հետ կապ ունի Լփնաց և յատկապէս Ծաւդէից աշխարհի աշխարհագրական դիրքի որոշումը, որ անհրաժեշտ է մանաւանդ Գդաց և Արղնարգիւն աշխարհների տեղը որոշելու համար, ուստի նախ մի քանի խօսք այս մասին:

Եղիշէն պատմում է, թէ Յաղկերտ Բ.ը մոգերի խորհրդով հրովարտականք գրեց. «Առ ամենայն ազգս տէրութեան խնոյ Արեաց և Անարեաց» և հրաւիրելով իրան հանդիպելու Ազար աշխարհում, շարունակում է.

§ I. «Ըստ այսմ պատճէնի հրովարտակ եհաս

Ա. 1. յաշխարհն Հայոց,

2. ի Վրաց և

3. յԱղուանից և
4. ի Լփնաց,
5. ի Ծաւղէից և
6. ի Կորդուաց,
7. յԱղձնեաց

և բաղու՝ այլ տեղեաց, որոց ոչ էին օրէնք երթալ զայն ճանապարհ յառաջ ժամանակաւ։

§ II. «Գունդ կազմէր

Բ. 1. ի Հայոց Մեծաց

զազատ և զազատորդի, և յարքունի տանէ զոստանիկ մարդիկ. ըստ նմին օրինակի

2. ի Վրաց և
3. յԱղուանից և
4. յաշխարհէն Լփնաց.

և որ այլևս ի կողմանց կողմանց հարաւոյ մերձ ի սահմանս Տաճկաստանի և ի Հոռոմոց աշխարհն և

5. ի Կորդուաց և
6. ի Գդացն և
7. ի Ծաւղէիցն և
8. յԱրղնարդիւն,

որք էին ամենեքեան հաւատացեալք ի մի կաթուղիկէ առաքելական եկեղեցի»¹։

Ընթերցողի դիւրութեան և խնդրիս պարզաբանութեան համար եղիշէի այս մի հատուածը բաժանեցի երկու պրակի, որոնց մէջ յիշուած աշխարհներն ևս ըստ կարգի թուահամարով նշանակեցի առաջին՝ Ա. և երկրորդ՝ Բ. ցանկ կոչելով։ Եւ եթէ § II-ի Տաճկաստան և Հոռոմոց աշխարհ անուններն առանց թուահամարի թողի, այդ այն պարզ պատճառով էր, որ այդ երկու աշխարհները յիշուած են միայն իբրեւ բացատրութիւն՝ Բ. ցանկի վերջում յիշուած չորս թիւ 5—8 աշխարհների դիրքը որոշելու համար. այն է, որ այս աշխարհները գտնուում են հարաւային

1. Պատմ. Վարդանանց, ըստ Անձեաղեաց օրինակի, Ա., էջ 18. Թէոդոսիա 1861։

կողմերում Տաճկաստանի և Հոռոմոց աշխարհի սահմաններում:

Եղիշէն իբրև հայ հարաւ ասելով անտարակոյս հասկանում էր իւր երկրի՝ Հայաստանինը, որով ուրեմն Բ. ցանկի թիւ 2—4 աշխարհները, որոնք ճիշտ Ա. ցանկի թիւ 2—4 անուններն են, նա դնում է Հայաստանից հիւսիս: Եւ որովհետեւ մենք գիտենք, որ Վրաց և Աղուանից աշխարհները Հայաստանից հիւսիս և հիւսիս արեւելք են գտնւում, այսպէս էլ պիտի լինի և Լփնաց աշխարհը: Եւ այս հաստատւում է Եղիշէի ոչ միայն այս, այլ և մի այլ¹, ինչպէս և Ագաթանգեղոսի², մանաւանդ թէ Մ. Կաղանկատուացու վկայութեամբ, որով այդ աշխարհն Աղուանից հիւսիսային, իսկ Ճղբացը «մեծ լեռան», այսինքն Կովկասի «ստորոտում», հարաւային կողմումն է յիշւում³:

Արդեօք Եղիշէի յիշած Լփնաս գետը որ և է կապ ունի Լփնաց ժողովրդի անուան հետ, ինչպէս Խորենացու աշխարհագրութեան Սուսնաս⁴ գետը Սուան ժողովրդի հետ, դժուար է պնդել, մանաւանդ որ երկու գետերն էլ

1. Անդ Գ. էջ 114—117. է, էջ 203. Դ, էջ 145—146: Այս տեղի «Վասն» ժողովրդի անունով է հաւանորէն կոչուել «Վաղնեայ դաշտը» (Բուզանդ. Գ, դ, էջ 15. Վենետիկ 1889). ուստի Խորենացու աշխարհագրութեան «Վարդանեան դաշտ» (Ա. Սուքրի, Ասիա ժԸ, էջ 27, Վենետիկ 1881) գրչագրի սխալ համարելու է: Միևնոյն հրատարակութեան մի քանի տող վերև յիշած «Փւիքը» պէտք է լինի «Փուխն», ինչպէս ունին վաղագոյն հրատարակութիւնները Վենետիկ 1865, § ԻԳ, էջ 604 և Ք. Պատկանեան Армянская География. С. Петербургъ 1877, § ԻԳ, էջ 16, որ է հաւանորէն Վրաց աշխարագրութեան յիշատակած փխոթը. մանաւանդ Փ. Բուզանդն ևս յիշում է «փոխաց» (Գ, է, 15. Վենետիկ 1889): Այս անունը անշուշտ տարբեր է աշխարհագրութեան այս երեք հրատարակութեանց մէջ ևս քիչ ներքև յիշուած «փասխ» և «փուսխ» ժողովուրդներից, որ ունի և Եղիշէն (Դ. էջ 146):

2. Պատմ. Հայոց Ա, § 19, էջ 17. Հրատարակ. ս. էջմիածնի, Տփղիս 1909:

3. Պատմ. Աղուանից Ա. հատոր. Բ, ԼԹ, էջ 369, Փարիզ 1860=Բ, ԼԹ էջ 189, Մոսկուա 1860:

մեզ յայտնի ժողովուրդներն երկրներում չեն, այլ շատ հե-
ռու: Լուինասը Գուրի աջ բաղուկ Զաղեամսուն և կամ
Թոուսչայը պիտի լինի, որովհետև ըստ Եղիշէի «Մերձ ի
սահմանս Վրաց» Լուինասի մօտ էր Խաղխաղ քաղաքը¹, որ
Ղ. Փարպեցին գիւղ է կոչում², իսկ Զաղեամսունի մօտ
այժմ կայ Թրքարնակ Խալխալ գիւղը, որ Խաղխաղն է հա-
մարւում³, մինչդեռ Վախուշտի քարտէզում Թոուս չայի
ափին է նշանակուած «Խիլխիլա»⁴, որ միենոյն քաղաքն է
երևում: Եթէ նոյն իսկ ընդունենք, որ Լուինասը Լինաց
ժողովրդի անունով է կոչուել, այդ պէտք է շատ վաղ ժա-
մանակներում եղած լինի. և Ե. դարուց յետոյ Աղուան-
քում այդպիսի ժողովուրդ չկար. իսկ եթէ լինէր էլ դար-
ձեալ իբրև Հայաստանի հիւսիսային կողմի երկիր Աղուանքի
հետ միասին կը յիշուէր. ինչպէս որ Ա. և Բ. ցանկերումն
էլ թիւ 1—4 աշխարհների անունները միենոյնն են, որոնցից
վերջինն է Լինաց աշխարհը:

Ծառէից աշխարհին գալով պէտք է դիտել, որ կայ
Ծառէից աշխարհ հարաւում և ծովդէացիք հիւսիսում:
Վերջինս Աղուանից մասն էր կազմում: Խորենացին ասում
է, թէ Վաղարշակը «Մեծ և անուանի և բազմաբիւր դա-
րեւելից հիւսիսոյ կողմանն կարգէ կողմնակալութիւն՝ զայր
անուանի . . . զԱռան, առ մեծ գետովն, որ հատանէ զդաշտն
մեծ, որ անուանի Կուր: Բայց զայս գիտեմ, զի զցեղս զայս
մեծ և անուանի՝ մոռացումն եղև մեզ յառաջին մատենին
յիշատակել, զգունդս Սիսական՝ որ ժառանգեաց զդաշտն
Աղուանից, և զլեռնակողմն նորին դաշտի, ի գետոյն Երաս-
խայ մինչև յամուրն . . . Հնարակերտ. և աշխարհն յանուն
քաղցրութեան բարուց նորա կոչեցան Աղուանք . . . և

1. Մ. Խորենացու Աշխարհացոյց, ըստ §ԺԸ, էջ 25 Սարմատիա-
յում, որ ի հարկէ չէ Սանի գետը § ԻԱ, 28 Աղբանիա—Աղուանքի:

2. Եղիշէ. Պատմ. Գ, էջ 114—116. Ղ. Փարպեցի, պատմ.
Հայոց Բ, ԼԵ, էջ 65. Տփղիս 1904:

3. Մակար եպոս. Բարխուդարեան, Արցախ, էջ 57 և 420—421.
Բաղու 1895:

4. H. Hübschmann, die altarmen. Ortsnamen, էջ 273, ծանօթ, 1:

ի սորա ծննդոց այս Առան անուանի և քաջ կարգեցաւ ի պարթևէն Վաղարշակայ կողմնակալ բիւրաւոր: Ի սորա զաւակէ ասէն սերեալ զազդ Ուտէացւոց և Գարդմանացւոց և Ծովդէացւոց և Գարգարացւոց իշխանութիւնն¹:

Եւ որովհետեւ մինչև այժմ էլ Շամքոր գետակի արևելեան բազուկի ձախ կողմը գտնուում է թրքաբնակ Գրթմանիկ գիւղը², որ և Գրթմանիկ-Փարթմանիկ ձևով յայտի է Վարդանի աշխարհադրութիւնից³, իսկ Գարդմանի սաՀմանն էր կազմում Գետաբակս⁴, այժմեան Գետաբեկը, որով և որոշւում է Գարդմանացւոց տեղը: Միւս կողմից գէպի արևելք գտնուում է այժմ Դարդար գետը⁵, որ պահել է Դարգարացւոց անունը. և ահա այս երկու Շամքոր և Դարգար գետերի միջև պիտի ապրում լինէին Ծովդէացիք, որ Սիսական ցեղից էին, ինչպէս ասում է Խորենացին:

1. Մ. Խորենացի, Բ, Ը, էջ 77—78, Վենետիկ 1865:

2. Մ. Կպս. Բարխուդարեան, Արցախ, էջ 301—302. Հմմտ. H. Hübschmann:

3. Ղ. Ինճիճեան, Սաորադր. Հին Հայաստանի, էջ 338, Վենետիկ 1822:

4. Մ. Բարխուդարեանը յիշում է և մի այլ «Գարդման գաւառ Շամախու» (Աղուանից երկիր և դրացիք, § 78, էջ 180—190. Հմմտ. § 54, էջ 97—99, Թիֆլիս 1893) հիմնուելով Մ. Կաղանկատուացու վկայութեան վրայ (Հատոր Ա, Բ, Ժէ, էջ 286—288, Փարիզ 1860—Բ, Ժէ, 134—136, Մոսկուա 1860): Բայց որ Մ. Կաղանկատուացու Գարդմանը Կուրի աջ ափին է, երևում է հետևեալ ԺԸ—ԺԸ գլուխներից: Մեր բոլոր մատենագիրները միայն մի Գարդման գիտեն Գետաբեկ և Չարեք, այժմ եւ յայտնի, փայրերով: Շամախու «Գիրդիման գետը» շատ շատ կարող է ենթադրել տալ, թէ մի ժամանակ Ուտիքի Գարդմանը տարածուել է Կուրի և ձախ ափին, ինչպէս նկատում է Շոպլնը (Истор. Памятникъ Армян. Области, I, 1, էջ 30, С.-Петербург. 1852). բայց այս մասին յետոյ:

5. Մ. Կպս. Բարխուդարեան, Արցախ, էջ 6—7. Լոսիում, Ջալալ-Օղլու մօտ, այժմ գտնւում է Գետարդար անունով հայաբնակ մի գիւղ: Արդեօք Դարգարացիք տարածւում էին մինչև այդ կողմերը, թէ յետոյ գաղթած մի գիւղ է:

Ծովդէացիք թերեւ խորենացու աշխարհագրութեան
և Ս. Օրբէլեանի յիշատակած Սիւնեաց Սուք-Սողք¹ դա-
ւառն է, որ գտնուած է Սեանայ լճի արևելեան կողմը,
Գարգմանի և Գարգարի միջև: Այստեղ է գտնուած ըստ
Հ. Հիւրշմանի և ըստ Մ. Բարխուդարեանի քարտէզների
Ծար դաւառը², և ըստ Վարդանի աշխարհագրութեան
«Սոթից դաւառն Ծարայ երկիրն է»³, և «Պիներոս Զ. 10»
յիշում է զՍոսա իրրե մասնաւոր ժողովուրդս մերձ Սե-
ուանս և ի Վիրս»⁴:

Արդ եղիշէի երկու ցանկերում Ա.-ում թիւ 5 անմի-
ջապէս Լփնաց աշխարհից և Բ.-ում թիւ 7 Կորդուաց աշխար-
հից յետոյ յիշուած Ծաւղէից աշխարհը չէ կարող լինել
Ծովդէացիքը, որովհետեւ ըստ § Ա-ի այն գտնուած է Հա-
յաստանի հարաւում, իսկ Ա. ցանկի և թիւ 7—8 աշ-
խարհները, ինչպէս կը տեսնենք, միեւնոյնն են, ինչ որ Բ. ցանկի
թիւ 7, 5 և 8. ուրեմն Ա. ցանկի «Ծաւղէից» աշխարհն
էր, որ միեւնոյն անունն է, ինչ որ Բ. ցանկի թիւ 7, դար-
ձեալ հարաւումն է, և հէնց այս պատճառով չէ կարող
շփոթութիւն լինել, որքան և այդ հնարաւոր լինէր:

Ծաւղէից աշխարհի անունը հաւանօրէն կապուած է
Տիգրիսի արևելեան բազուկ Զաւ գետի հետ: Արդէն Հ.
Հիւրշմանը յայտնել է, որ այդ՝ ասորական Bethzawdai-ն է
և Հռովմայեցւոց Zabdicena-ն⁵, և որի գիրքն արդէն հա-
մարեա թէ որոշ է, այն է Տիգրիսի արևելեան կամ և արև-
մրտեան կողմը:

1. Խորեն. էջ 609. Վենետիկ 1865: Հմմտ. Ստ. Օրբէլեան,
Պատմ. ԾԱ, էջ 198. Մոսկուա 1865:—ԾԱ, էջ 272, Թիֆլիս 1911:
—Խորենացու աշխարհագրութեան այս տպագրութեան էջ 614
Սկիւթիայում յիշուած «Սողիքը» պէտք է լինի Սողդիք. այն է
Սողդիանա: Հմմտ. Ա. Սուքրու հրատարակութիւնը էջ 42:

2. Մ. Բարխուդարեանի քարտէզը տես Պատմ. Աղուանից
Ա. հատորի վերջը, Վաղարշապատ 1902:

3. Ինճիճեան Ստորագր. էջ 277:

4. Armenische Grammatik I, էջ 293, Leipzig 1895:

5. Martin Hartmann, Bohtan, I, էջ 33—35 և II, էջ 98—103.

Ագաթանգեղոսն ևս յիշում է այս անունը «երկո-
տասներորդ՝ իշխանն Մաւղէից աշխարհին»¹։ Հ. Հիւրշմանն
ի նկատի առնելով, որ այդ անունը յիշուած է Սիւնեաց
և Աւստացւոց միջև, համարում է այդ Խորենացու յիշած
Ծովդէացիքը²։ Սակայն մեզ թւում է, որ այս ենթադրու-
թիւնն անհիմն է։ Նախ Ագաթանգեղոսի գրութեան ձեւը
ոչ թէ «Ծովդէացւոց» է, այլ «Մաւղէից», որ ունի և Աւխ-
տանէսը³, անտարակոյս առնելով Ագաթանգեղոսից, հակա-
սում է այս ենթադրութեանը։ Ապա եթէ Հիւրշմանին հի-
մունք ծառայող հանգամանքը մենք ևս ի նկատի ունե-
նանք, պէտք է Ագաթանգեղոսի միւսնոյն տեղում յիշուած
մեզ քաջ ծանօթ Հայաստանի աշխարհներն ու գաւառները
մեր ու վայր շրջենք, մի կողմ թողած որ նոյն անուններից
մի քանիսը Ագաթանգեղոսի մի այլ տեղում տարբեր շարքով
յետ ու առաջ են դրուած⁴։ Ագաթանգեղոսի առաջին վիա-
րութեան մէջ, որտեղ խօսքը Գրիգոր Լուսաւորչին կեսա-
րիա ուղեկցող «Հայաստան աշխարհի ընտիր, կուսակալ,
կողմնակալ, հազարաւոր, բիւրաւոր իշխանների»⁵ մասին է
խօսքը, կարող էր նախարարների յիշատակուած շարքում,
— քանի որ այդ ցանկը վաւերագրից առնուած է երևում —
նոցա բարձն ու պատիւն ի նկատի առնուած լինել, բայց
ոչ երբէք նոցա աշխարհների մօտաւորութիւնը։ Ուստի և
գծուար թէ փոքրիկ Ծովդէացիք-Սողիքը «գլխաւոր նախա-
րարների և աշխարհների կուսակալների» այլ և բղեշխնե-

Berlin 1896—1897:—H. Hübschmann, Altarmen. Ortsnamen, էջ 321:
—J. Marquart, Eranşahr, էջ 158. ծանօթ. 58 հայլն, Berlin 1901:—
H. Montzka, Die Landschaften Gross-Armeniens, II, էջ 6—7. Wien
1906.

1. Պատմ. Հայոց, ճԺԲ, § 795. հրատ. ս. Էւմիւսանի, Տփղիս
1909.

2. Altarmen. Ortsnamen, էջ 321.

3. Պատմ. Հայոց, Ա. կթ, էջ 99 «Մաւղեաց», Վաղարշապատ
1871.

4. Պատմ. Հայոց ճԺԶ, § 873.

5. Պատմ. Հայոց, ճԺԲ, § 796, էջ 415.

րի հետ իբրեւ հաւասարապատիւ յիշուէր: Աշխարհ բառն էլ, որքան և ընդհանուր նշանակութեամբ առնենք, աւելի շուտ կը յարմարուի Յաւդէից աշխարհ՝ Zabdicene-ին, որ ինչպէս երևում է Տրդատ Մեծի ժամանակ Հայաստանին էր պատկանում, քան փոքրիկ Մովդէացւոց դաւառին, որ մեր ամբողջ պատմութեան ընթացքում հազիւ հազ մի անգամ յիշատակւում է և այն էլ միմիայն Խորենացուց¹:

Այսպիսով ուրեմն ոչ միայն եղիշէի երկու ցանկերում այլ և Աղաթանգեղոսի յիշած «Ծաւդէից» աշխարհն ևս Zabdicena-ն է: Ըստ Մարքոսարտի Մաւդէից ձեւը սխալ է մի գրչագրի, որ մտածել է, թէ այդ Մ. Խորենացու Մովդէացիքն է, ուստի և պէտք է լինի «Զաւդէից»²:

Ս. Կանայեանց

(Շարունակելի)

1. Զօրանամակի Արևելեան [=Հիւսիս-արևելեան] դուռն ունի «Ե. Ծաւդէացի Ռ.», այսինքն 1000 զինուոր (Յ. Շահխաթունեան, Ստորագրութիւն, Բ. Վաղարշապատ 1842), որ ըստ Ստ. Օրբէլեանի պատկանում է «Հիւսիսային կողմանն» = դռան (Պատմ. Զ, էջ 16, Մոսկուա 1861 = է, էջ 24—25 Թիֆլիս 1911): Այս անշուշտ պիտի լինի «Ծաւդէացի» բայց Զօրանամակի Արևելեան դռան միւս [Հիւսիսային Արևմտեան] մասն ևս ունի «Ժէ, Սողէացի Մ.», այսինքն 50 զինուոր, որ և իրօք ըստ Ս. Օրբէլեանի «Արևելեան կողմանն» = դռանն է պատկանում: Արդ եթէ ի նկատի առնենք, որ Զօրանամակը Ծաւդէացւոց — Ծաւդէից հետ Հիւսիսարևելեան դռան նախարարութեանց շարքում յիշում է Խորենացու Մովդէացւոց հետ յիշուած «աղգերն ևս», «Դ. Ուտէացի Ռ.» = 1000 զինուորով, որ է Ուտէացի և «Թ. Գարդմանացին Ռ.» զինուորով, ապա պէտք է կարծել, որ Զօրանամակը Ծաւդէացի-Ծաւդէացի ասելով հասկանում է Խորենացու Մովդէացիքը. իսկ եթէ ճիշտ է մեր ենթադրութիւնը, թէ Խորենացու Մովդէացիքն են Սողքը, ապա պէտք է ենթադրել, որ Զօրանամակը պահելով ճիշտ ձեւը Ծաւդէացիք-Zabdicena, շփոթել է տեղը: Մանաւանդ թէ մոռանալու չէ և այն հանդամանքը, որ Ծաւդէացիք-Ծաւդէացիք Հայոց բանակին մասնակցում են 1000 զինուորով. անշուշտ իբրեւ աւելի մեծ աշխարհ և նախարարութիւն, մինչդեռ փոքրիկ Սողք — Մովդէացիք հազիւ 50 զինուորով:

2. Iranşahr, էջ 158, ծանօթ. 58: